รายงาน

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

คำนำ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กระบวนงาน การรับเงิน การเบิกเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำเงินส่งฝากคลัง ซึ่งกระบวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ตามหลักการของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring organizations ๒๐๑๓) เพื่อประกอบการสอดส่องการเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี นำไปกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตเพื่อช่วยช่วยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนการทุจริตของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
๕ มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

คำนำ **ก**

สารบัญ **ข**

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล ๑

๑.๒ วัตถุประสงค์ ๓

๑.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๓

บทที่ ๒ แนวคิดการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ มาตรฐาน Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓: COSO ๒๐๑๓ ๕

๒.๒ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเส่ยงการทุจริต ๗

๒.๓ นิยามเฉพาะในการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ๗

๒.๔ ขอบเขตและขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๘

๒.๕ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๘

บทที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ๑๒

บรรณานุกรม ๓๑

ภาคผนวก ๓๒

แบบสำรวจความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

องค์กรความโปร่งใสสากล (Transparency International–TI ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๓) ได้ให้ความหมายของคำว่า **"คอร์รัปชัน" (Corruption)** ไว้หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้มาโดยหน้าที่ในการหาประโยชน์ส่วนตัว หรือการทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่นโดยองค์กรความโปร่งใสสากลได้ระบุถึงกรณีต่างๆ ที่จะสามารถเกิดขึ้นในการคอร์รัปชัน ดังนี้ คือ ปัญหาการคอร์รัปชัน (Corruption) เป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่งของการเมืองการบริหารของไทย และยังคงเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาช้านานจนถึงปัจจุบัน และนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น คอร์รัปชัน หมายถึง ความผิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อันได้แก่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดที่เกี่ยวกับความยุติธรรม และความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งกล่าวง่ายๆ คือการกระทำเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรชอบได้ด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น (๑) การเบียดบังทรัพย์ของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต (๒) ใช้อำนาจในตาแหน่งโดยมิชอบ และ (๓) การบอกว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน

ประเภทของคอร์รัปชัน มีอยู่ ๓ ประเภท ได้แก่ (๑) **การคอร์รัปชันขนาดเล็กน้อย (petty corruption)** คือ การรับเงินที่ไม่ชอบธรรม หรือไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนัก เพื่อดำเนินการบางอย่างให้กับผู้ที่ให้เงิน (๒) **การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption)** ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปแบบของสินบนเป็นเงินจำนวนสูงและโครงการใหญ่ๆ เช่น บริษัทต่างๆ และ (๓) **การให้ของขวัญ (gift)** เป็นการคอร์รัปชันอีกประเภทหนึ่งเป็นการให้ตอบแทนในรูปแบบสิ่งของหรือการให้ตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ เช่น การเชิญไปรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นการพยายามสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิด

สาเหตุของคอร์รัปชัน ที่สำคัญ ได้แก่

(๑) คนในสังคมส่วนใหญ่ นับถือความร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเงินทอง

(๒) ค่านิยมแบบนิยมพวกพ้องและเครือญาติ ความสัมพันธ์ในเชิงผลประโยชน์

(๓) ระบบอุปถัมภ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง สร้างลูกน้องไว้ช่วยเหลือตนในเรื่องต่าง ๆ

(๔) ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ

(๕) สภาพทางการเมืองที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้นเพื่อช่วงชิงตำแหน่งทางการเมืองและผลประโยชน์

รูปแบบของการคอร์รัปชัน

(๑) การทุจริตในการซื้อจัดจ้าง การทุจริตในเรื่องเหล่านี้มีตั้งแต่การเรียกรับเงินสินบน ค่านายหน้าหรือการตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ในการอนุมัติคำร้องเพื่อดำเนินกิจการต่างๆ

(๒) การทุจริตโดยการยักยอกทรัพย์ของทางราชการหรือการทุจริตในการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล และค่าเช่าบ้าน เช่น การใช้พาหนะของราชการ โดยเบิกค่าพาหนะ หรือการเบิกเบี้ยเลี้ยงเกินวันเวลาที่ปฏิบัติจริง หรือการเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ไม่ได้เช่าบ้านจริง

(๓) การทุจริตโดยการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นในการแต่งตั้งข้าราชการในการเลื่อนตำแหน่งหรือการโยกย้ายไปในพื้นที่ที่อยากไป โดยการให้ค่าตอบแทนหรือเรียกว่าการซื้อ

(๔) การซื้อขายเสียงและการให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ในการเลือกตั้ง การทุจริตเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการคอร์รัปชันทางการเมือง เช่น การให้เงินหรือสิ่งของแก่หัวคะแนนเสียง

รูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันรวมทั้งการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในปัจจุบัน

การทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยหากดูจากภาพลักษณ์คอร์รัปชัน หรือดัชนีการรับรู้การทุจริต **(Corruption Perception index)** ที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสระหว่างประเทศ **(Transparency International)** สำรวจจากทัศนะหรือการมองภาพจากกลุ่มนักธุรกิจและประชาชนทั่วไปเป็นประจาทุกปี ก็อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าประเทศตลาดเกิดใหม่เพื่อนบ้านอื่นๆ เช่น สิงคโปร์ ฮ่องกง เกาหลีใต้ มาเลเซีย อย่างสม่ำเสมอไม่เปลี่ยนแปลงนัก เช่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไทยได้คะแนน ๓.๒ (จากคะแนนเต็ม ๑๐) อยู่ในลำดับที่ ๖๔ จากประเทศทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ประเทศไทยได้คะแนน ๓.๘ อยู่ในลำดับที่ ๖๑ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ไทยมีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันค่อนข้างสูงแต่ที่คะแนนและลำดับดีขึ้นเล็กน้อยในช่วงปีพ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๘ เพราะดัชนีนี้วัดเรื่องการคอร์รัปชันแบบเก่า เช่น ดัชนีการรับสินบนไม่ได้ครอบคลุมเรื่องปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนที่นักธุรกิจอาจจะไม่ค่อยสนใจ หรือไม่ได้ตระหนักรับรู้มากขึ้น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ ส่วนใหญ่เกิดมาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองที่มีลักษณะผูกขาดอานาจอยู่ในมือคนกลุ่มน้อยที่มีทั้งทุนความรู้ อำนาจทางการเมือง อำนาจในการครอบงำข้อมูลข่าวสาร ขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน การศึกษาต่ำการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่ำ อยู่อย่างกระจัดกระจาย มีการรวมตัวกันน้อย รวมทั้งประเทศไทยมีวัฒนธรรมแบบเล่นพรรคเล่นพวก เป็นผู้ชอบอยู่ใต้ความอุปถัมภ์ หวังพึ่งพาคนที่รวยกว่า หรือมีอำนาจมากกว่าที่ให้มาช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นเรื่องๆ ให้กับตนได้มากกว่าที่จะเข้าใจเรื่องสิทธิหน้าที่ของพลเมืองและความเป็นธรรมในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงการแสวงหาผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจ หากรู้จักแบ่งให้ผู้อยู่ให้อุปถัมภ์ด้วยมักถูกถือว่าเป็นเรื่องปกติ แม้ประเทศไทยจะมีปัญญาชนผู้มีการศึกษาจำนวนหนึ่งที่น่าจะรู้เท่าทันนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ส่วนอื่นได้พอสมควร แต่ส่วนใหญ่พวกเขามักจะมีท่าทีแบบมุ่งทำงานเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนตนมากกว่าที่จะเป็นพลเมืองดีที่สนใจการมีบทบาททางการเมือง เช่น การตรวจสอบรัฐบาล คนชั้นกลางไทยที่คิดในเชิงมุ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนตน มักจะใช้แนวคิดว่า นักการเมืองก็มักโกงกันทุกฝ่าย ดังนั้น หากใครโกงแล้วทำงานเก่ง ทำให้เศรษฐกิจโตก็ถือว่าพอรับได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการสำรวจทัศนคติของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้า (๒๕๔๘) เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ **พบว่าคนไทยมีความอดทนต่อการทุจริต**คอร์รัปชันเพิ่มมากขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมีประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ ๓๒.๘ ตอบว่าสามารถทนต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลได้ โดยอ้างว่าเพื่อให้งานลุล่วงต่อไปได้

รูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันรวมทั้งการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชั่นประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐจนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผล กระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทาให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดย

ผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม

อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาร้องเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ***ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย***

ในเรื่องนี้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท. ได้จัดทำคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงทุจริต ซึ่งมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบกรอบการดำเนินงานเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ : การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นไปในทิศทางเดียวกันนำไปสู่การกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดกรอบการประเมินความเสี่ยงทุจริตใน ๓ ด้าน คือ

ด้านที่ ๑ วิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

ด้านที่ ๒ วิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ วิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๑.๒ วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักของของการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๓.๑ ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในเรื่องการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้รับการจัดการผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑.๓.๒ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีมาตรการ กลไก ระบบในการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน และกลไกการควบคุมกำกับการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง

บทที่ ๒
แนวคิดการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการปฏิบัติงานภาครัฐ เป็นการทุจริตคอร์รัปชั่น เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่นๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จงใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาร้องเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วยมาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในหน่วยราชการในจังหวัดจันทบุรีได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยง การออกแบบ และการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสานึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี จะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต โดยวิเคราะห์ตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทารายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report–Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control และครั้งที่ ๓ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control–Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ค.ศ. ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ให้ชัดเจนขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริต

๒.๑ มาตรฐาน Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓ : COSO ๒๐๑๓

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชนืทับซ้อนมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด มาตรฐาน Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓ : COSO ๒๐๑๓ เป็นการควบคุมภายในตามแนวทางใหม่ COSO ๒๐๑๓ เน้นคำว่าประสิทธิผล (Effective Internal Control) ทำให้มั่นใจว่าระบบการควบคุมการควบคุมภายในใช้งานอยู่ทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและแต่ละองค์ประกอบต้องทำงานร่วมกันบูรณาการตั้งแต่ต้นจนจบ หากมีประเด็นใดที่ยังอ่อนแอ เป็นจุดอ่อน หรือไม่เพียงพอจะต้องรายงานและป้อนกลับถึงผู้ที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขอย่างทันท่วงที ในกรอบเวลาที่เหมาะสมการเพิ่มเติมหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในของ COSO ๒๐๑๓ ถือว่ามีความสำคัญและมีนัยทางด้านของกรอบแนวคิดอย่างมาก หากจะต้องนำเอาไปใช้ในการพัฒนาระบบการควบคุมภายในของกิจการให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดใหม่นี้มีประเด็นที่กิจการควรสนใจเป็นพิเศษในบางประการและเชื่อมโยงสู่องค์ประกอบอื่น การปรับตัวครั้งใหญ่ของแนวคิดการควบคุมภายในตามกรอบ COSO ได้ทำให้เกิดกรอบแนวทางตามแนวคิดของ COSO ๒๐๑๓ ที่ปรับปรุงจากแนวคิดพื้นฐานของ COSO ๑๙๙๒ ในสาระสำคัญหลายประการ ประเด็นที่น่าจะอยู่เบื้องหลังการปรับกรอบแนวคิดครั้งใหม่ของ COSO ๒๐๑๓ Internal Control–Integrated Framework น่าจะมาจากการทบทวนบทบาทของระบบควบคุมภายในที่ใช้กันอยู่ในกิจการทุกกิจการและทุกประเภท อย่างน้อย ๒ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ ๑ โครงสร้างของการควบคุมภายในที่อยู่ใน COSO ๑๙๙๒ เพียงพอที่จะบรรเทาหรือลดระดับของความเสี่ยงจนทำให้ประกอบการของกิจการบรรลุตามวัตถุประสงค์แล้วหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ การเปลี่ยนแปลงของระบบควบคุมภายใน สามารถสะท้อนหรือควรจะสะท้อนว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจด้วยหรือไม่

สิ่งที่เป็นความเชื่อของ **COSO ๒๐๑๓ Internal Control–Integrated Framework** คือการเปลี่ยนแปลงของระบบควบคุมภายใน ควรจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของธุรกิจหรือการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินงานจากที่เคยดำเนินการเอง ไปสู่การว่าจ้างผู้ให้บริการภายนอกดำเนินการแทนซึ่งทำให้ต้องขยายการกำกับควบคุมออกไปสู่บุคลากรของผู้ให้บริการภายนอกด้วยการปรับกรอบแนวทางการควบคุมภายในจาก COSO ๑๙๙๒ สู่ COSO ๒๐๑๓ Internal Control–Integrated Framework จึงน่าจะ

(๑) ทำให้กิจการต่างๆ ได้มีโอกาสทบทวนระดับกลยุทธ์ว่า กิจการควรจะมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในหรือไม่

(๒) ทำให้กิจการมีโอกาสในการบูรณาการและเชื่อมโยงหน้าที่ด้านการค้นหาความเสี่ยงและการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ให้แทรกไว้ในระหว่างกระบวนการดำเนินธุรกรรมของกิจการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(๓) ทำให้กิจการต้องมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในต้องทำให้ (ก) มีอยู่และ (ข) ปฏิบัติได้จริงในการทำหน้าที่กำกับภาระงานต่าง ๆ ภายในกิจการ

Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓ : COSO ๒๐๑๓ ด้านกรอบแนวคิดการควบคุมภายในได้สร้างหลักการ ๑๗ ประการ แทรกไว้ในองค์ประกอบ ๕ องค์ประกอบของการควบคุมภายใน ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information andCommunication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิผล สำหรับ**การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต จะเน้นตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ องค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๗ และหลักการที่ ๘ ในเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นหลัก**

๒.๒ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective การแก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective การเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive การป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Work flow ใหม่ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๓ นิยามเฉพาะในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) หมายถึง การดำเนินงานหรือปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ความเสี่ยง หมายถึง ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบ ทำให้การดำเนินการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลทางบวกหรือทางบลก็ได้ (ผลกระทบทางลบเรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส)

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม

ปัญหา หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วรู้อยู่แล้ว ต้องหาทางแก้ไข

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ขั้นตอนการค้นหาว่ามีรูปแบบทุจริตอย่างไรบ้าง

โอกาส หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น

ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) หมายถึง คะแนนที่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likehood) และ ผลกระทบ (Impact)

ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนงานหรือโครงการ

Key Control in place มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน

Further Actions to be Taken หมายถึง มาตรการการควบคุมความเสี่ยงทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่ม

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ เช่น การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการ

โดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยิ่งมีสถานการณ์หรือสภาวการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยิ่งมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

๒.๔ ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต วิเคราะห์จากภาระงานด้านภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แบ่งออกเป็น ๓ ด้านดังนี้

ด้านที่ ๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

ด้านที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๒.๕ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบบริหารความเสี่ยง
๘. จัดทำรายงานบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นเตรียมการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

๑. เลือกภาระงาน ที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๒. เลือกกระบวนงาน จากภาระงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓. เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนงานที่จะทำการประเมินความสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงของขั้นตอนย่อยเฉพาะที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนเท่านั้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

ประเภทของความเสี่ยงและรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต

Known Factor คือ ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

Unknown Factor คือ ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จากขั้นตอนที่ ๑ ในช่อง Know Factor และ Unknown Factor มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สีเขียว ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง ความเสี่ยงระดับปานกลาง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงาน สามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สีส้ม ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงาน**ภายในองค์กร** มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สีแดง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับ**บุคคลภายนอก** คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk level matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมากที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากขั้นตอนที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑–๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑–๓ เช่นกัน โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

๓.๑.๑ ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ **ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒**

๓.๑.๒ ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น **SHOULD** หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน **ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น**

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

๓.๒.๑ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

๓.๒.๒ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

๓.๒.๓ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

๓.๒.๔ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Risk-Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (ความจำเป็น X ความรุนแรง) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี หมายถึง จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม **(ความจำเป็น X ความรุนแรง)** มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการ (ดี หรือ พอใช้ หรืออ่อน)

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk–Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่อง (๓) หรือ (๕) หรือ (๖) หรือ (๗) หรือ (๘) หรือ (๙) โดยเฉพาะช่องสูง (๙) ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนก่อนเป็นอันดับแรก

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานการณ์เฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง โดยให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการมี

ผลประโยชน์ทับซ้อน (ทุจริต) ตามแผนบริหารความเสี่ยงว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใดเพื่อพิจารณาทากิจกรรมเพิ่มเติมกรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๗ นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จากขั้นตอนที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรมหรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)

๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนตามขั้นตอนที่ ๗ ของแต่ละสถานะ (สี) อย่างไร เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามประเมินผล

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนขั้นตอนที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของการรายงานผล ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส ซึ่งแบบในการรายงานสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

บทที่ ๓
ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) และกำหนดภาระงานในการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต ๔ กระบวนการตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ดังนี้

Corrective การแก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective การเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive การป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อกำรกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Work flow ใหม่ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

การกำหนดภาระงานในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงการทุจริต(ผลประโยชน์ทับซ้อน)ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรีตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ กำหนดขอบเขตความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริตของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี นำข้อมูลมาจาก (๑) การสำรวจความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเอภเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี (๒) การสอบทานระบบควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง (๓) การสุ่มตรวจสอบภายในโดยคณะกรรมการตรวจสอบภายในระดับจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ครอบคลุมภารกิจ ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ วิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

๑.๑ การดำเนินการหรือลัดคิว ให้แก่ เจ้าหน้าที่ ญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน หรือบุคคลที่ตนมีผลประโยชน์

๑.๒ การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมเจ้าหน้าที่จะพิจารณาให้ความช่วยเหลือบุคคลที่เป็นญาติหรือใกล้ชิดสนิทสนมก่อน

๑.๓ การออกใบอนุญาตหรือการรับรองสิทธิ์ หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ มีญาติหรือคนรู้จักมายื่นขอใบรับรอง หรือใบอนุญาต นั้นๆ

๑.๔ เจ้าหน้าที่รับของขวัญเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ

ด้านที่ ๒ วิเคราะห์ความเสี่ยงความทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๒.๑ การนำทรัพย์สินหรือเบิกของราชการไปใช้ส่วนตัว เช่น วัสดุสำนักงาน การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว การเบิกน้ำมันราชการไปใช้ส่วนตัว

๒.๒ การที่ตนเป็นกรรมการแล้วปฏิบัติหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลหนึ่ง เช่น การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล

๒.๓ การนำข้อมูลราชการมาใช้หาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง ใช้ข้อมูลราชการหรือปิดบังข้อมูลราชการเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การเก็งกำไรราคาที่ดินซึ่งเป็นบริเวณที่กำหนดที่ตั้งโครงการเพื่อขายที่ดินของตนเองในราคาสูง เป็นต้น

๒.๔ การที่ตนเป็นกรรมการแล้วปฏิบัติหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลหนึ่ง เช่น การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล

๒.๕ การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว

๒.๖ เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินธุรกิจ ทำสัญญาเช่าพัสดุ ขายพัสดุ หรือบริการกับหน่วยงานที่ตนเป็นผู้บริหาร พนักงานนั้นโดยตรง หรือผ่านบุคคลอื่นที่เป็นตัวแทน เช่น โดย ญาติ/ภรรยา(อาจไม่ได้จดทะเบียน) โดยเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท ห้างร้านในการยื่นเสนอประกวดราคา

๒.๗ หัวหน้า/จนท.พัสดุ เลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติ หรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย

๒.๘ เจ้าหน้าที่รับงานนอกหรือทำธุรกิจเบียดบังเวลาราชการ

๒.๙ เจ้าหน้าที่เข้าร่วมเจรจาไกล่เกลี่ยในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้านกรณีงานมีปัญหา

๒.๑๐ เจ้าหน้าที่รับของขวัญเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ

๒.๑๑ การเลือกพื้นที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรมที่เจ้าหน้าที่คุ้นเคยเป็นการส่วนตัว

๒.๑๒ การใช้อำนาจในการแต่งตั้ง เลื่อน หรือประเมินตำแหน่งข้าราชการให้แก่บุคคลหรือพวกพ้องของตน

๒.๑๓ การพิจารณาคัดเลือกเพื่อรับรางวัลต่างๆ มีการเลือกบุคลที่มีความสัมพันธ์หรือได้รับผลประโยชน์จากบุคคลที่เลือก

๒.๑๔ การจัดประชุม ดูงาน สัมมนา ต่างๆ ผู้รับผิดชอบโครงการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเจ้าของกิจการ หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานที่

๒.๑๕ การลงเวลาปฏิบัติราชการไม่เป็นความจริง

ด้านที่ ๓ วิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓.๑ การนำทรัพย์สินหรือเบิกของราชการไปใช้ส่วนตัว เช่น วัสดุสำนักงาน การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว การเบิกน้ำมันราชการไปใช้ส่วนตัว

๓.๒ มีการใช้/จัดสรรทรัพยากรมากเกินความจำเป็นในแต่ละภารกิจ เช่น น้ำมันมากเกินความเป็นจริง หรือจำนวนคนที่มากเกินความจำเป็น ซื้อของแพงเกินจริง

๓.๓ เบิกค่าตอบแทนเท็จ หรือเบิกซ้ำซ้อน ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการเบิกค่าตอบแทน

๓.๔ การเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจ่ายเงินให้ไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย แต่จัดหาบุคคลที่เป็นญาติหรือคนสนิท ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมารับเงิน

ผลการสำรวจหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่พบความเสี่ยงเกี่ยวกับการร้องเรียน การถูกตรวจสอบโดยองค์กรภายนอก การถูกดำเนินการทางวินัย การถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น พบเพียงการร้องเรียนพฤติกรรมบริการของเจ้าหน้าที่ และข้อร้องเรียนด้านการรักษาพยาบาลซึ่งได้ดำเนินการพูดคุยเจรจากันเป็นที่เข้าใจระดับหนึ่งแล้ว **ดังนั้นจึงกำหนดความเสี่ยงความทุจริตด้านความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐเกี่ยวกับภารกิจด้านสนับสนุน** มาวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ขั้นเตรียมการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจากภาระงานด้านภารกิจสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในกำกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีได้ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยง**ด้านความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ(ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน)** จากภาระงานด้านภารกิจสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้วยการค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification) จำนวน ๔ กระบวนงาน ซึ่งมีโอกาสเกิดความเสี่ยงทุจริตสูง ประกอบด้วย

(๑) ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงทุจริตเรื่องการใช้รถราชการ

(๒) ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงทุจริตเรื่องการเบิกค่าตอบแทน

(๓) ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงทุจริตเรื่องการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา

(๔) ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงทุจริตเรื่องการจัดหาพัสดุ

โดยการนำเสนอข้อมูลตามกระบวนการปฏิบัติงานหาจุดที่เป็นความเสี่ยงเพื่อจัดวางระบบควบคุมโดยการระดมพลังสมองในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคารสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน(ทุจริต)จาก**ภาระงานด้านภารกิจสนับสนุน**ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี สรุปดังนี้

๑. กระบวนงานการใช้รถราชการ

๒. กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน

๓. กระบวนงานการจัดทาโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา

๔. กระบวนงานการจัดหาพัสดุ

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ทำการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ในขั้นตอนนี้ โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน มาทำการระบุความเสี่ยงลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Know Factor และ Unknown Factor ดังตารางที่ ๑

<u>ตารางที่ ๑</u> การระบุความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	การปฏิบัติงานที่มีโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยง	
		Know Factor	Unknown Factor
	ความเสี่ยงการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ		
๑	**กระบวนงานการใช้รถราชการ** **ขั้นตอน**ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ๑.๑ ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการพ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๑.๒ ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๑.๓ ผู้ใช้นำมันรถราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใส่ถัง หรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ ๑.๔ ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้ การเก็บรักษาการซ่อมบำรุง รถส่วนกลางและรถรับรอง พ.ศ. ๒๕๒๖	√	
๒	**กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน** **ขั้นตอน**ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ๒.๑ เบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและในวันหยุดราชการเป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ เบิกค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ค่าตอบแทนโดยไม่ทำเวชปฏิบัติส่วนตัวและหรือปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชนเป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒.๓ เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√	

ที่	การปฏิบัติงานที่มีโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยง	
		Know Factor	Unknown Factor
	ความเสี่ยงการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ		
๓	**กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา** **ขั้นตอน**ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ๓.๑ จัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา ของหน่วยงานที่แอบแฝง หรือที่เกินจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่า มาโปร่งใสเป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√	
๔	**กระบวนงานการจัดหาพัสดุ** **ขั้นตอน**ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ๔.๑ การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๔.๒ มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง ๔.๓ แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่ เป็นความเสี่ยงทางพฤติกรรมที่รับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่ามีโอกาสที่จะเกิดซ้ำ มีประวัติอยู่แล้ว	√	
๕	การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด	√	

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง (Risk Identification)

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ทำการวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง (Risk Identification) โดยนำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนจากตารางที่ ๑ ในช่อง Know Factor มาแยกตามรายสีไฟจราจร เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนโดยการระดมพลังสมองในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗ ผลการวิเคราะห์พบว่าทุกกระบวนการมีสถานะความเสี่ยงรายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๒

<u>ตารางที่ ๒</u> สถานะความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	**กระบวนงานการใช้รถราชการ**				
	๑.๑ ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม		√		
	๑.๒ ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสานักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม		√		
	๑.๓ ผู้ใช้นำมันรถราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใส่ถัง หรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ	√			
	๑.๔ ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ	√			

<u>ตารางที่ ๒</u> ตารางแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (แยกตามรายสีไฟจราจร) (ต่อ)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๒	**กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน** ๒.๑ เบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและในวันหยุดราชการ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ เบิกค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ค่าตอบแทนโดยไม่ทาเวชปฏิบัติส่วนตัวและหรือปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชนเป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ๓. เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√ √ √			
๓	**กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา** ๓.๑ จัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√			
๔	**กระบวนงานการจัดหาพัสดุ** ๔.๑ การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๔.๒ มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง ๔.๓ แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่เป็นความเสี่ยงทางพฤติกรรมที่รับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่ามีโอกาสที่จะเกิดซ้ำ มีประวัติอยู่แล้ว	√ √ √			

<u>ตารางที่ ๒</u> ตารางแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (แยกตามรายสีไฟจราจร) (ต่อ)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๕	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด		√		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk level matrix)

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ได้กำหนดระดับความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยนำขั้นตอนที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงมาก (สีแดง) จากขั้นตอนที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งระดับความเสี่ยงการทุจริต ได้จาก

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

มีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

๓.๑.๑ ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST **หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่จำเป็นต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒**

๓.๑.๒ ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD **หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น**

ข้อมูลตาม ๓.๑.๑ และ ๓.๑.๒ นำมากำหนดเป็นแนวทางในการพิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบได้ตามตารางที่ ๓.๑ ดังนี้

<u>ตารางที่ ๓.๑</u> ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑
๒	กระบวนการจัดหาพัสดุ	๒	๑
๕	การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด	๒	๑

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

๓.๒.๑ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stake holders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

๓.๒.๒ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

๓.๒.๓ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

๓.๒.๔ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ข้อมูลตาม ๓.๒.๑ – ๓.๒.๔ นำมากำหนดแนวทางได้ตามตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	๑	๒	๓
ผู้ที่มีส่วนได้เสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		X	X
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		X	X
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	X
ผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน Internal Process	x	X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth	x	X	

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรีได้นำขั้นตอนที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงมาก (สีแดง) จากขั้นตอนที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งระดับความเสี่ยงได้จาก **ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ**

รายละเอียดปรากฏในตารางงที่ ๓.๓

ตารางที่ ๓.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level Matrix) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	กระบวนงานการใช้รถราชการ		๒			๒		๔
๒	กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน		๑			๑		๑
๓	กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา		๑			๒		๒
๔	กระบวนงานการจัดหาพัสดุ		๒			๒		๔
๕	การรับของขวัยผรือผลประโยชน์อื่นใด		๒			๒		๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี นำค่าความเสี่ยงรวมจากตารางที่ ๓.๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่

ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ ได้แก่ คุณภาพการจัดการ สอดส่อง และเฝ้าระวังในงานปกติ กำหนดเกณฑ์คุณภาพการจัดการแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี หมายถึง จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ ดังแสดงตามตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔.๑ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส/ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรีได้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓.๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน มีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง ผลการประเมินปรากฏตามตารางที่ ๔.๒

<u>ตารางที่ ๔.๒</u> การประเมินการควบคุมความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

โอกาส/ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑ กระบวนงานการใช้รถราชการ	ดี	√		
๒ กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน	ดี	√		
๓.กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา	ดี	√		
๔.กระบวนงานการจัดหาพัสดุ	ดี	√		
๕.การรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด	ดี		√	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

จากตารางที่ ๔.๒ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี คัดเลือกกระบวนการความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีค่าความเสี่ยงระดับต่ำ (เนื่องจากไม่มีผลการประเมินกระบวนงานที่มีค่าความเสี่ยงสูง) มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

<u>ตารางที่</u> ๕ แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ชื่อแผน บริหารความเสี่ยงการทุจริตด้านภารกิจสนับสนุนด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๑	**กระบวนงานการใช้รถราชการ** **ขั้นตอน**ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต ๑.๑ ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ๑.๒ ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	**มาตรการการใช้รถราชการ** **นโยบายหลัก** : มุ่งเน้นการสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย **แนวทางปฏิบัติ** ๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตาม (๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไข เพิ่มเติมโดยระเบียบส านักนายกรัฐมนตรีว่าด้วนรถราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
	๑.๓ ผู้ใช้นำมันรถราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ ๑.๔ ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ	๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ และ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕ (๑.๒) มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน เหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่งสำหรับข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับรถประจำตำแหน่ง (๑.๓) หลักเกณฑ์การใช้ การเก็บรักษา การซ่อมบำรุงรถส่วนกลาง และรถรับรอง พ.ศ. ๒๕๒๖ (๑.๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) กำหนดแนวปฏิบัติในการใช้รถราชการของหน่วยงานในการบริหารและควบคุมการใช้รถราชการให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ลดโอกาสไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย
๒	**กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน** **ขั้นตอน**ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต ๒.๑ เบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและในวันหยุดราชการ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ เบิกค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ค่าตอบแทนโดยไม่ทาเวชปฏิบัติส่วนตัวและหรือปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชนเป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ๒.๓ เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	**มาตรการการเบิกค่าตอบแทน** **นโยบายหลัก** ๑) มุ่งเน้นการปลูกฝัง สร้างวัฒนธรรมความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนของตัวเองและผู้อื่น ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ๒) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม ในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ **แนวทางปฏิบัติ** ๑) เจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติตาม (๑.๑) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ (๑.๒) ข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ๑.๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทนแนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔)

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง (ต่อ)

ชื่อแผน บริหารความเสี่ยงการทุจริตด้านภารกิจสนับสนุนด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
		(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๖ และ ฉบับที่ ๘ (แก้ไขเพิ่มเติม) (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๖ และฉบับที่ ๙ (แก้ไขเพิ่มเติม) (๑.๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) ปลูกฝัง สร้างวัฒนธรรมความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนของตัวเองและผู้อื่น ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ๓) ส่งเสริมให้หน่วยงานดำเนินการตามเกณฑ์การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ๔) กำหนดมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่าย ๕) หากพบว่ามีการกระทำผิด จะต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิด และอาญาอย่างเคร่งครัด
๓	**กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา** **ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต** ๓.๑ จัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	**มาตรการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา** **นโยบายหลัก** : มุ่งเน้นการปลูกฝัง สร้างวัฒนธรรมความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนของตัวเองและผู้อื่น ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย **แนวทางปฏิบัติ** ๑) เจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติตาม (๑.๑) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง (๑.๒) พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

<u>ตารางที่ ๕</u> แผนบริหารความเสี่ยง (ต่อ)
ชื่อแผน บริหารความเสี่ยงการทุจริตด้านภารกิจสนับสนุนด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ที่	รูปแบบ/พฤติการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
		๑.๓) พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๖)พ.ศ. ๒๕๔๑ (๑.๔) พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๘ (๑.๕) พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๘)พ.ศ. ๒๕๕๓ (๑.๖) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) ปลูกฝัง สร้างวัฒนธรรมความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนของตัวเองและผู้อื่น ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ๓) ส่งเสริมให้หน่วยงานดำเนินการตามเกณฑ์การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ๔) กำหนดมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่าย ๕) หากพบว่ามีการกระทำผิด จะต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิดและอาญาอย่างเคร่งครัด
๔	**กระบวนการจัดหาพัสดุ** ๔.๑.เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้องในการเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ	๑.แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดหาพัสดุอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ๒.ตรวจสอบ สืบค้น วิธีการจัดหาพัสดุให้มีความเหมาะสม เป็นกลางไม่เอื้อเฟื้อตนเองและพวกพ้อง ๓.ปิดประกาศการจัดหาพัสดุเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินการคัดเลือกได้อย่างเหมาะสม แนวทางปฏิบัติ ๑)เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตาม (๑.๑) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (๑.๒) ระเบียบกระทรวงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (๑.๓) มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง (๑.๔) หนังสือเวียนของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ

<u>ตารางที่ ๕</u> แผนบริหารความเสี่ยง (ต่อ)

ชื่อแผน บริหารความเสี่ยงการทุจริตด้านภารกิจสนับสนุนด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ที่	รูปแบบ/พฤติการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
		(๑.๕) ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๐ (๑.๖) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) เจ้าหน้าที่รัฐต้องไม่ดำเนินการจัดหาพัสดุด้วยวิธีแบ่งซื้อแบ่งจ้างและจัดหาพัสดุโดยไม่มีพัสดุจริง
๕	การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ๕.๑.การให้ของขวัญของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	๑.ควรปฏิเสธการรับเพราะจะก่อให้เกิดความผูกพันหรือพันธะต่อผู้ให้ อาจก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธาต่อประชาชน ๒.ควรมีการเน้นย้ำแก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ และเมื่อมีเหตุการณ์ดังกล่าวควรมรการสอบสวนโดบทันที ๓.ผู้บังคับบัญชาควรตักเตือน ชี้แจงให้ทราบถึงผลประโยชน์และโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และให้มีการดำเนินการทางวินัยหากพบการกระทำซ้ำ ๔.ควรให้มีการดำเนินการตามระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยตรวจสอบไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนโดยการแยกสถานการณ์เฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงทุจริต โดยจำแนกสถานะความเสี่ยงออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง เพื่อติดตามเฝ้าระวัง และประเมินการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในแต่ละกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานในสังส่วนราชการในอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จากผลการวิเคราะห์พบว่าทั้ง ๔ กระบวนงานมีการเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพ สถานะความเสี่ยงเป็นสีเขียว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ รายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงภารกิจสนับสนุนด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐหน่วยงาน

ที่	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	โอกาส/ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	**กระบวนงานการใช้รถราชการ**	๑.๑ ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	√		
		๑.๒ ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสานักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	√		
		๑.๓ ผู้ใช้นำมันรถราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใส่ถัง หรือทอนเป็นเงินสดโดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ	√		
		๑.๔ ใช้ เก็บรักษา ซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ	√		
๒	**กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน**	๒.๑ เบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและในวันหยุดราชการ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√		
		๒.๒ เบิกค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขค่าตอบแทนโดยไม่ทำเวชปฏิบัติส่วนตัวและหรือปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชนเป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√		
		๒.๓ เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√		

ตารางที่ ๖ รายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงภารกิจสนับสนุนด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐหน่วยงาน (ต่อ)

ที่	มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	โอกาส/ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๓	**กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา**	๓.๑ จัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	√		
๔	**กระบวนงานการจัดหาพัสดุ**	๔.๑ การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๔.๒. มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง ๔.๓. แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่เป็นความเสี่ยงทางพฤติกรรมที่รับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่ามีโอกาสที่จะเกิดซ้ำ มีประวัติอยู่แล้ว	√ √ √		
๕	**การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด**			√	

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบบริหารความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี นำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจากขั้นตอนที่ ๖ ที่จำแนกสถานะความเสี่ยงออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี **วิเคราะห์ได้นั้นมีสถานะความเสี่ยงเป็นสีเขียวและสีเหลือง ซึ่งหมายถึง ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง** ดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗.๑ ระบบบริหารความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน (สถานะสีเขียว)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
๑.กระบวนงานการใช้รถราชการ	- มาตรการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่เพียงพอ
๒.กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน	- มาตรการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่เพียงพอ
๓.กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา	- มาตรการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่เพียงพอ
๔.กระบวนงานการจัดหาพัสดุ	- มาตรการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่เพียงพอ

<u>ตารางที่ ๗.๒</u> ระบบบริหารความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม
๕.การรรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด	๑.ควรปฏิเสธการรับเพราะจะก่อให้เกิดความผูกพันหรือพันธะต่อผู้ให้ อาจก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธาต่อประชาชน ๒.ควรมีการเน้นย้ำแก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ และเมื่อมีเหตุการณ์ดังกล่าวควรมรการสอบสวนโดบทันที ๓.ผู้บังคับบัญชาควรตักเตือน ชี้แจงให้ทราบถึงผลประโยชน์และโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และให้มีการดำเนินการทางวินัยหากพบการกระทำซ้ำ ๔.ควรให้มีการดำเนินการตามระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยตรวจสอบไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จัดทำรายงานสรุปผลการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน**ที่มีสถานะความเสี่ยงเป็นสีเขียว** (ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง)และสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม) เพื่อควบคุมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ดังตารางที่ ๘

<u>ตารางที่ ๘</u> ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑ ๒ ๓ ๔	กระบวนงานการใช้รถราชการ กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา กระบวนงานการจัดหาพัสดุ	๑.การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด	-

ขั้นตอนที่ ๙ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยได้จัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗ หน่วยงานที่ประเมิน **สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี**	
โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	**การรับ-การให้ของขวัญของกำนัลเพื่อหวังความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน**
เหตุการณ์ความเสี่ยง	๑.กระบวนงานการใช้รถราชการ ๒.กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน ๓.กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษา ดูงาน ประชุมและสัมมนา ๔.กระบวนงานการจัดหาพัสดุ ๕.การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☑ **เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง** ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ) ไม่มี
ผลการดำเนินงาน	๑.กระบวนงานการใช้รถราชการ ไม่พบอุบัติการณ์ความเสี่ยง ๒.กระบวนงานการเบิกค่าตอบแทน ไม่พบอุบัติการณ์ความเสี่ยง ๓.กระบวนงานการจัดทำโครงการฝึกอบรม ไม่พบอุบัติการณ์ความเสี่ยง ๔.กระบวนงานการจัดหาพัสดุ พบอุบัติการณ์ความเสี่ยงเล็กน้อย ๕.กระบวนการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด พบอุบัติการณ์ความเสี่ยงระดับสีเหลือง(เกิดขึ้นแล้ว ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม) ดังนี้ ๕.๑).เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกต้องตามกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ขาราชการและเจ้าหน้าที่สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวกับประชาชนส่วนรวม หรือความแตกต่างระหว่างสินน้ำใจและสินบนได้ รวมถึงการแจ้งเตือนในกรณีที่อาจเกิดความสุ่มเสี่ยงต่อการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ อาทิ ช่วงเทศกาลปีใหม่ การรับนักเรียนเข้าใหม่ประจำปี เป็นต้น

<u>ตารางที่ ๙</u> แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗ หน่วยงานที่ประเมิน **สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี**	
โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	**การรับ-การให้ของขวัญของกำนัลเพื่อหวังความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน**
เหตุการณ์ความเสี่ยง	๕.๒).ส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่มุกระดับเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น รวมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชั่น การให้หรือรับสินบนในทุกรูปแบบ ๕.๓).กำกับดูแลให้การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในสังกัดเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ๕.๔).แนวปฏิบัติในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ทุกระดับทุกกระบวนการอาทิ การสรรหาหรือการคัดเลือกบุคลากร การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดซื้อจัดจ้าง การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต โดยผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องทำความเข้าใจกับผู้ใต้บังคับบัญชานำไปใช้ปฏิบัติในโครงการ กิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบ และควบคุมดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวปฏิบัตินี้ ๕.๕).ให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดที่แจ้งเบาะแสหรือหลักฐานเรื่องการทุจริตคอร์รัปชั่นการรับหรือการให้สอนบนในทุกรูปแบบ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิเสธต่อการกระทำ โดยใช้มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดไวในกระบวนการจัดการข้อร้องเรียน ๕.๖.).การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย ผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการทางวินัย

บรรณานุกรม

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMEMTS ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ๒๕๕๙. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม. สานักกรรมาธิการ ๓ สานักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.

ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ๒๕๖๐ ผลการสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย (Corruption Situation Index : CSI). ธันวาคม ๒๕๖๐.

ภาคผนวก

แบบสำรวจความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ชื่อหน่วยงาน.....

<u>คำถาม</u> หน่วยงานของท่านได้รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์จากผู้รับบริการ/องค์กรภายนอกตรวจสอบ หรือหน่วยงานตรวจพบความเสี่ยงทุจริตในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	ข้อร้องเรียนร้องทุกข์ (จำนวนเรื่อง/ครั้ง)	ตรวจพบโดยหน่วยงาน (จำนวนเรื่อง/ครั้ง)
๑. การนำทรัพย์สินหรือเบิกของราชการไปใช้ส่วนตัว เช่น วัสดุสำนักงาน การนำรถราชการไปใช้ส่วนตัว การเบิกน้ำมันราชการไปใช้ส่วนตัว		
๒. การดำเนินการหรือลัดคิว ให้แก่ เจ้าหน้าที่ ญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน หรือบุคคลที่ตนมีผลประโยชน์		
๓.การนำข้อมูลราชการมาใช้หาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง ใช้ข้อมูลราชการหรือปิดบังข้อมูลราชการเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การเก็งกำไรราคาที่ดินซึ่งเป็นบริเวณที่กำหนดที่ตั้งโครงการเพื่อขายที่ดินของตนเองในราคาสูง เป็นต้น		
๔. การที่ตนเป็นกรรมการแล้วปฏิบัติหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลหนึ่ง เช่น การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล		
๕. การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว		
๖. เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินธุรกิจ ทำสัญญาเช่าพัสดุ ขายพัสดุ หรือบริการกับหน่วยงานที่ตนเป็นผู้บริหาร พนักงานนั้นโดยตรง หรือผ่านบุคคลอื่นที่เป็นตัวแทน เช่น โดย ญาติ/ภรรยา(อาจไม่ได้จดทะเบียน) โดยเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท ห้างร้านในการยื่นเสนอประกวดราคา		
๗. หัวหน้า/จนท.พัสดุ เลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติ หรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย		
๘. เจ้าหน้าที่รับงานนอกหรือทำธุรกิจเบียดบังเวลาราชการ		
๙. เจ้าหน้าที่เข้าร่วมเจรจาไกล่เกลี่ยในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้านกรณีงานมีปัญหา		
๑๐. การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมเจ้าหน้าที่จะพิจารณาให้ความช่วยเหลือบุคคลที่เป็นญาติหรือใกล้ชิดสนิทสนมก่อน		

แบบสำรวจความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคิชกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ชื่อหน่วยงาน.....

<u>คำถาม</u> หน่วยงานของท่านได้รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์จากผู้รับบริการ/องค์กรภายนอกตรวจสอบ หรือหน่วยงานตรวจพบความเสี่ยงทุจริตในประเด็นต่อไปนี้ (ต่อ)

ประเด็นความเสี่ยงทุจริต	ข้อร้องเรียนร้องทุกข์ (จำนวนเรื่อง/ครั้ง)	ตรวจพบโดยหน่วยงาน (จำนวนเรื่อง/ครั้ง)
๑๑. การออกใบอนุญาตหรือการรับรองสิทธิ์ หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ มีญาติหรือคนรู้จักมายื่นขอใบรับรอง หรือใบอนุญาต นั้นๆ		
๑๒. เจ้าหน้าที่รับของขวัญเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ		
๑๓. การเลือกพื้นที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรมที่เจ้าหน้าที่คุ้นเคยเป็นการส่วนตัว		
๑๔. การใช้อำนาจในการแต่งตั้ง เลื่อน หรือประเมินตำแหน่งข้าราชการให้แก่บุคคลหรือพวกพ้องของตน		
๑๕. การพิจารณาคัดเลือกเพื่อรับรางวัลต่างๆ มีการเลือกบุคลที่มีความสัมพันธ์หรือได้รับผลประโยชน์จากบุคคลที่เลือก		
๑๖. มีการใช้/จัดสรรทรัพยากรมากเกินความจำเป็นในแต่ละภารกิจ เช่น น้ำมันมากเกินความเป็นจริง หรือจำนวนคนที่มากเกินความจำเป็น ซื้อของแพงเกินจริง		
๑๗. การจัดประชุม ดูงาน สัมมนา ต่างๆ ผู้รับผิดชอบโครงการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเจ้าของกิจการ หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานที่		
๑๘. เบิกค่าตอบแทนเท็จ หรือเบิกซ้ำซ้อน ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขในการเบิกค่าตอบแทน		
๑๙. การเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจ่ายเงินให้ไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย แต่จัดหาบุคคลที่เป็นญาติหรือคนสนิท ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมารับเงิน		
๒๐. การลงเวลาปฏิบัติราชการไม่เป็นความจริง		
๒๑. อื่นๆ (ระบุ)		